

Kwestionariusza i algorytmu używa tylko pracownik oświaty!

Nie powinien być przekazywany dziecku lub rodzicom!

INFORMACJA OD DZIECKA LUB OSOBY, KTÓRA BYŁA BEZPOŚREDNIM ŚWIADKIEM PRZEMOCY

- A.1.** Ktoś w domu bije dziecko, popycha, szarpie, potrząsa, przytrzymuje, rzuca w nie przedmiotem, itp.
- A.2.** Ktoś w domu używa wobec dziecka wulgarnych słów, obraża, poniża, straszy, szantażuje, izoluje w sposób ciągły i nieuzasadniony od kontaktu z innymi osobami, np. z rodziny lub z rówieśnikami, itp.
- A.3.** Opiekunowie nie zaspokajają podstawowych potrzeb dziecka, takich jak: przynależności, bezpieczeństwa, pożywienia, snu, leczenia, rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego, pomimo wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie. **A.4.** Ktoś w domu narusza sferę seksualną dziecka, tj.: dotyka intymnych części ciała, namawia na dotykanie intymnych części ciała osoby dorosłej, zmusza do kontaktu seksualnego, podejmuje kontakty seksualne z inną osobą w obecności dziecka, prezentuje pornografię lub zmusza do tworzenia treści pornograficznych z udziałem dziecka, itp. **A.5.** Dziecko ma ślady przemocy fizycznej lub zaniedbania (opis A.10. i A.11.).
- A.6.** Dziecko mówi, że boi się wrócić do domu ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie (wobec siebie lub innych członków rodziny).
- A.7.** Dziecko mówi, że chce odebrać sobie życie ze względu na zagrożenie przemocą w rodzinie.
- A.8.** Dziecko jest świadkiem przemocy w rodzinie (wobec rodzica, rodzeństwa lub innej osoby mieszkającej w jego domu).

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI DOTYCZĄCA RODZICA:

- A.9.** Rodzic zachował się agresywnie (słownie lub fizycznie) wobec dziecka na terenie placówki oświatowej lub w miejscu publicznym, np. popchnął, szarpnął, uderzył, poniżył, itp.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- A.10.** Dziecko ma widoczne ślady przemocy fizycznej, np.: uszkodzenia ciała, siniaki, zadrapania, obrzęki, oparzenia, obrażenia ciała świeże i/lub w różnych stadiach gojenia się, rany na ciele, itp.
- A.11.** Dziecko ma widoczne ślady zaniedbania, np.: brak dbałości o higienę ciała, nieadekwatność ubioru do pory roku, wieku, itp. Występują zaburzenia, opóźnienia rozwojowe, problemy emocjonalne, niepełnosprawność, a dziecko nie otrzymuje potrzebnej pomocy, np.: opieki lekarskiej, zabiegów medycznych, terapii, wsparcia, itp. Sytuacja ta występuje pomimo

wcześniejszej pracy z opiekunami w tym zakresie.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ DOTYCZĄCA DZIECKA:

- B.1.** Dziecko odtwarza doświadczaną przemoc – w relacjach rówieśniczych (lub zabawie), identyfikuje się z rolą ofiary i/lub sprawcy
- B.2.** Dziecko reaguje nieadekwatnie do sytuacji powstałej w placówce, np.: lękiem, izolacją, autoagresją, agresją itp.
- B.3.** Dziecko zachowuje się autodestrukcyjnie, np.: bije, szczypie się, nacina sobie skórę, itp. lub występują zachowania ryzykowne dziecka, np.: ucieczki z domu, używanie substancji zmieniających świadomość, ryzykowne kontakty, itp.
- B.4.** Dziecko boi się powrotu do domu i/lub reaguje lękiem lub innymi trudnymi emocjami na kontakt z rodzicem/rodzicami i/lub na sytuację powrotu do domu. **B.5.** Dziecko często opuszcza zajęcia (dotyczy dzieci objętych obowiązkiem szkolnym) lub bez uzasadnionego powodu jest nieobecne bezpośrednio po rozmowach z rodzicami lub działaniach interwencyjnych placówki.

INFORMACJE DOTYCZĄCE RODZICÓW:

- B.6.** Postawa i zachowanie rodziców zagraża dobru, rozwojowi i bezpieczeństwu dziecka.
- B.7.** Rodzice nie współpracują z placówką przy udzielaniu wsparcia dziecku.
- B.8.** Dziecko rozdzielone z rodzicami na skutek emigracji lub innej sytuacji losowej, pozostające bez opieki osoby dorosłej

i/lub wsparcia emocjonalnego ze strony rodziców lub innych osób z rodziny.

B.9. Na terenie placówki rodzic jest pod wpływem środków zmieniających świadomość, np. alkoholu, narkotyków itp.

B.10. Którekolwiek dziecko z rodziny z powodu przemocy lub zaniedbania wymagało umieszczenia w pieczy zastępczej.

OBSERWACJA PRACOWNIKA SZKOŁY LUB PLACÓWKI OŚWIATOWEJ LUB INFORMACJA OD OSÓB BĘDĄCYCH W KONTAKCIE Z DZIECKIEM I RODZICAMI:

- C.1.** Karalność rodzica za przemoc lub przemoc w rodzinie. **C.2.** Wcześniejsze podejrzenie dotyczące przemocy wobec dziecka lub przemocy w rodzinie albo obecne podejrzenie przemocy w rodzinie dziecka.
- C.3.** Rodzic nadużywający środków zmieniających świadomość – np.: alkoholu, narkotyków, leków, itp.
- C.4.** Poważne problemy zdrowotne, emocjonalne, choroba psychiczna wśród osób zamieszkujących z dzieckiem. **C.5.** Rozwód, separacja rodziców, konflikt w rodzinie lub inna sytuacja kryzysowa.
- C.6.** Dziecko o szczególnych wymaganiach wychowawczych, edukacyjnych i występuje 1 lub więcej spośród: problemy emocjonalne, problemy społeczne, zaburzenie rozwojowe, niepełnosprawność. **C.7.** Niskie kompetencje wychowawcze rodziców, niewydolność wychowawcza lub brak zainteresowania rodziców rozwojem dziecka.
- C.8.** Matka i/lub ojciec byli poniżej 18 r.ż.

w chwili narodzin dziecka.

C.9. Ubóstwo i wynikające z tego stanu problemy rodziców.

Sprawdź, czy występują sygnały ze wszystkich list:

**A, B i C, a następnie postępuj zgodnie ze
wskazówkami na drugiej stronie!**

Opracowanie:

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji
finansowanego z Funduszy EOG

Zaznaczenie przynajmniej
jednego z punktów Listy A

TAK

TRYB A

Uruchom procedurę Niebieskie Karty

Jeśli wystąpiło uszkodzenie ciała dziecka lub potrzebuje ono pomocy
lekarskiej - wezwij pogotowie i/lub skonsultuj tę potrzebę z przedstawicielem
ochrony zdrowia w Twojej placówce (jeśli jest to możliwe)

Jeśli zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej skontaktuj
się z Sądem Rodzinnym – jeśli nie ma takiej możliwości skontaktuj się z Policją

Zaznaczenie przynajmniej
jednego z punktów Listy B

TAK

TRYB B

NIE

Jeśli zaznaczono
TAK w punkcie:

B.1/B.2/B.3

Spotkaj się z rodzicami i zaproponuj im
konsultację u specjalisty w celu
diagnozy psychologicznej potrzeb dziecka.

Jeśli rodzice nie współpracują,
a dziecko nie jest bezpieczne
postępuj zgodnie z trybem A.

B.4

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal
poziom jego bezpieczeństwa w rodzinie.

Porozmawiaj z rodzicem, który nie
krzywdzi dziecka w celu zbadania
stopnia bezpieczeństwa w rodzinie.

B.5/B.7/B.8

Zawiadom Sąd Rodziny.

B.6

Porozmawiaj z rodzicem, który nie
krzywdzi dziecka,
w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa
dziecka w rodzinie.

Jeśli dziecko nie
jest bezpieczne
postępuj zgodnie
z trybem A.

B.9

Zawiadom Policję.

B.10

Obserwuj dziecko.

Jeśli zauważysz niepokojące objawy porozmawiaj z jego
rodzicami w celu zbadania stopnia bezpieczeństwa
dziecka w rodzinie.

W każdej sytuacji monitoruj sytuację dziecka!

Zaznaczenie przynajmniej
trzech z punktów Listy C

TAK

TRYB C

Porozmawiaj z dzieckiem i ustal poziom
jego bezpieczeństwa w rodzinie

Porozmawiaj z rodzicami na temat problemów wychowawczych, zbadaj stopień
bezpieczeństwa dziecka w rodzinie.

Monitoruj sytuację dziecka. Po 1,2 i 3 miesiącach powtórz kwestionariusz.

Poinformuj pracownika placówki (wychowawca, pedagog szkolny),
do której przechodzi dziecko, o swoich obserwacjach.

**Zakończ
działanie**

Dostosuj sposób rozmowy do
wieku i możliwości dziecka!
Podczas interwencji, rozmów,
wspieraj dziecko w kontakcie z
pracownikami służb i instytucji!